

BANKALARDA YÖNETİM KURULU YAPISI İLE RİSK ALMA EĞİLİMİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN EKONOMETRİK ANALİZİ*

***

ECONOMETRIC ANALYSIS OF RELATIONSHIP BETWEEN BOARD STRUCTURE AND RISK TAKING ON BANKS

Dr. Öğr. Üyesi Emre Esat TOPALOĞLU

Şırnak Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü
emresatopal@hotmail.com
ORCID: 0000-0001-8771-779X

Prof. Dr. İlhan EGE

Mersin Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
İşletme Bölümü
ilhanege2005@hotmail.com
ORCID: 0000-0002-5765-1926

Öz

Çalışmada, Türkiye bankacılık sektöründe faaliyet gösteren ve pay senetleri Borsa İstanbul'da işlem gören bankaların yönetim kurulu yapılarının risk alma eğilimlerine olan etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada, 2007-2014 döneminde Borsa İstanbul'da işlem gören 16 bankanın verileri, panel veri analiz yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Çalışmada, yönetim kurulu yapısı yönetim kurulu tecrübesi, yabancı üye sayısı, yönetim kurulu üye sayısı, bağımsız üye sayısı, kadın üye sayısı, sektör tecrübesi, işletme veya iktisat eğitimi almış üye sayısı, lisansüstü eğitime sahip üye sayısı ve komite sayısı ile temsil edilirken, risk alma eğilimi ise z-skor ile temsil edilmiştir. Analiz sonucunda, bağımsız üye sayısı ile risk alma eğilimi arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü ilişki belirlenmiştir. Z-skor değerinin artmasının risk alma eğilimini düşürdüğü dikkate alındığında, bağımsız üye sayısının artmasının bankalarda risk alma eğilimini düşürdüğü sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yönetim Kurulu Yapısı, Risk Alma Eğilimi, Bankacılık, Borsa İstanbul.

Abstract

In this study, the impact of the board structure of 16 banks carrying on active business in the banking sector and whose share certificates are listed at Borsa İstanbul during the period of 2007-2014. The relationship between board structure and risk taking was examined by panel data analysis method. To this end, board experience representing the structure of the executive board of banks, the number of foreign members, board members, independent members and female members, sector experience, number of members having a business or economics degree, number of members having a postgraduate diploma, and the number of committees are determined as independent variables while risk taking is represented by Z-score. As a result of analysis, a positive relationship has been determined between the number of independent members and risk taking. Considering the fact that the increase in Z-score value reduces the risk taking, the increase in the number of independent members reduces the banks risk taking.

Keywords: Board Structure, Risk Taking, Banking, Borsa İstanbul.

* Bu çalışma birinci yazar tarafından Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanmış "Yönetim Kurulu Yapısının Finansal Performansa ve Risk Alma Eğilimine Etkisi: Borsa İstanbul'da İşlem Gören Bankalar Üzerine Bir Uygulama" adlı Doktora tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

1. GİRİŐ

Dünyada 1980’li yıllardan beri, Türkiye’de ise son on yıllık dönemde yaygın bir işletmecilik konusu haline gelmiş olan kurumsal yönetim, finansal krizlerin ve firma skandallarının temelinde yer alan başarısız ve yetersiz firma yönetimine son vermek amacıyla ortaya atılmış bir anlayıştır. Bu doğrultuda kurumsal yönetim, firmanın paydaşları arasındaki ilişkileri düzenleyen ve paydaşların haklarını koruyan, firmanın hedeflerine ulaşabilmesine yardımcı olan, performans gözetiminin oluşturulmasını sağlayan, firmanın yönetilmesine ve kontrol edilmesine etki eden kanunlar, gelenekler, politikalar, süreçler ve kurallar bütünü olarak ifade edilebilmektedir.

Piyasaların her geçen gün büyümesi ve küreselleşmesi, firmaların sermaye ihtiyaçlarının artmasına neden olmakta ve bu durum da firmaları, yeni ortaklıklara yönlendirmektedir. Sahiplik yapısında meydana gelen değişiklikler, firmaların yönetim yapılarında zorunlu değişime ve paydaşlar arasında temsil maliyetlerine sebep olabilmektedir. Firma üst düzey yönetiminin izleyeceği politikalar doğrultusunda, varlıkları etkin kullanması ve başta hissedarlar olmak üzere firmanın bütün paydaşlarının çıkarlarına uygun hareket etmesi gerekmektedir. Dolayısıyla firmalar, hissedarların, yöneticilerin ve diğer paydaşların beklenti ve sorumluluklarını karşılayabilmesi açısından kurumsal yönetim anlayışı önem arz etmektedir.

Paydaşlar arasındaki çıkar çatışmaları neticesinde ortaya çıkan temsil maliyetlerini azaltabilmek için güç unsurları arasındaki dengeyi ve denetimi sağlamak yönetim kurulunun sorumluluğundadır. Yönetim kurulları, firmanın idare ve temsil organı olarak firma faaliyetlerini ve üst düzey yöneticileri denetleyen ve kontrol eden, bunun yanı sıra firmanın piyasa değerini maksimize etmeye çalışan en güçlü mekanizmaların başında gelmektedir. Firmanın ihtiyaç duyduğu sermayeyi temin eden hissedarlar ve sermayeyi değerlendiren yöneticiler arasında bağlantıyı sağlayan yönetim kurulu, bu açıdan firmaların piyasa değerlerini etkileyebilecek en önemli unsurlardan biridir. Bu doğrultuda, yönetim kurulunun yapısı ve etkinliği, yönetim kurulunca alınan kararlar firmaların riske bakış açılarını ve finansal performanslarını doğrudan etkileyebilmektedir. Bu durum da firmaların piyasadaki varlıklarını sürdürebilmelerinde, rekabet avantajı elde edebilmelerinde ve piyasa değerlerini artırabilmelerinde kilit rol oynamaktadır.

Çalışmada, bankacılık sektöründe faaliyet gösteren ve Borsa İstanbul’da pay senetleri işlem gören bankaların, 2007-2014 döneminde yönetim kurulu yapılarının risk alma eğilimine olan etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Finans sektörünün, reel sektörü ve ekonominin genelini etkilediği göz önüne alındığında, finans sektörü içerisinde önemli bir konuma sahip olan bankacılık sektörünün çalışma kapsamında incelenmesi önem arz etmektedir. Bu doğrultuda çalışmada, öncelikle konuya ilişkin alan yazınına ilişkin incelemeye yer verilmiştir. Sonrasında ise gerçekleştirilen analizlere ilişkin bilgiler ve analiz sonucunda elde edilen bulgulara değinilmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular ve yapılan değerlendirmeler, banka hissedarlarına, yöneticilerine, yatırımcılarına ve karar alıcılarına faydalı bilgiler sunma ve katkı sağlama anlamında da önem arz etmektedir. Özellikle ulusal literatürde bankaların yönetim kurulu yapıları ile risk alma eğilimleri arasındaki ilişkinin incelendiği çalışma sayısı yetersiz olması, kullanılan değerkenler ve kapsam doğrultusunda çalışma, literatüre katkı sağlamakta ve özgünlük sunmaktadır.

2. ALAN YAZINI

Ulusal ve uluslararası ve literatürde, bankaların yönetim kurulu yapılarının risk alma eğilimlerine olan etkisinin incelendiği çeşitli çalışmalar söz konusudur. Bu alışmalar, bankaların risk alma eğilimlerine göre gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeleri ele alan çalışmalar olarak ayrı ayrı incelenip aşağdaki şekilde sıralanmıştır.

Gelişmiş ülkelerdeki bankaların, yönetim kurulu yapısı ile risk alma eğilimleri arasındaki ilişkinin incelendiği alışmalar;

Laeven ve Levine (2009), bankaların kurumsal yönetim anlayışı, düzenlemeleri ve risk almaları üzerine yapmış oldukları çalışmada, bankaların sahiplik yapıları kapsamında, güçlü hissedarların

varlığının bankaların risk almalarında herhangi bir etkisinin olup olmadığı araştırılmıştır. Çalışmada riski alma seviyesini ölçmek için, z-score yöntemi kullanılmıştır. Analiz, 1996-2001 yılları arasında 48 ülkeden 270 banka üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada ağırlıklı olarak, İrlanda, Kanada ve ABD bankaları analiz edilmiştir. Güçlü hissedarların varlığının bankaların risk almalarında pozitif bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca banka riski ile sermaye düzenlemeleri, mevduat sigortası politikaları ve banka faaliyetleri ile ilgili kısıtlamaların bankaların sahiplik yapısı üzerinde kritik öneme sahip olduğu belirlenmiştir. Bankaların kurumsal yönetim faaliyetlerinde yapmış oldukları düzenlemelerin bankaların risk alma seviyelerini farklı düzeylerde etkilediği ortaya çıkarılmıştır.

Pathan (2009), çalışmasında 1997-2004 yılları arasında 212 Amerikan bankasının yönetim kurulu yapılarının bankaların risk alma seviyeleri ile ilişkisini araştırmıştır. Yönetim kurulu değişkenleri olarak, güçlü yönetim kurulu (üye sayısı az, daha fazla bağımsız üye ve kısıtlayıcı olmayan ortaklık haklarına sahip yönetim kurulu) ve CEO'nun güçlü olması olarak belirlenmiştir. Risk alma eğilimi değişkeni olarak da, toplam risk, içsel risk, sistematik risk, varlık getirisi riski ve iflas riski esas alınmıştır. Analiz sonucunda güçlü yönetim kuruluna sahip olan bankaların daha fazla risk aldıkları belirlenmiştir. Yönetim kurullarının karar almalarında CEO'nun gücü ile bankaların risk alma davranışları arasında negatif bir ilişki tespit edilmiştir.

Ayadi ve Boujelbene (2012), 2004-2009 yılları arasında Fransa, Almanya, Belçika ve Finlandiya ülkelerinde faaliyet gösteren 30 ticaret bankasının yönetim kurulu yapısı ve lidere verilen ücretin risk alma eğilimine (iflas riski) olan etkisi panel veri regresyon yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz neticesinde CEO ve yönetim kurulu başkanının fonksiyonları ile risk alma eğilimi arasında negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra yönetim kurulu toplantıları ile risk alma eğilimi arasında negatif ilişki tespit edilmiştir.

Zhang, Wang ve Qu (2012) tarafından yapılan çalışmada, 1999-2008 yılları arasında in'de 31 bölgede ve 133 şehirde faaliyet gösteren bankaların risk alma eğilimleri, etkinlik ve kanun uygulamaları arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmada bankaların risk alma eğilimi z-skor yöntemi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, yasa yaptırımlarının sıkı olduğu bölgelerdeki bankalarda risk alma eğiliminin daha yüksek olduğu ve bu durumun da bankaların performansını önemli ölçüde etkilediği tespit edilmiştir.

Berger, Kick ve Schaeck (2013), yönetim kurulu yapısı değişkenleri olarak belirlenen, yaş, cinsiyet ve eğitim niteliklerinin bankaların portföy risklerine olan etkisini araştırmışlardır. Analiz, 1994-2010 yılları arasında Alman bankalarının verileri elde edilerek yapılmıştır. Analiz sonucunda, yönetim kurulu yaş ortalaması düştüğünde bankaların portföy riski artmaktadır. Yönetim kurulunda yer alan kadın üye sayısı arttıkça bankaların portföy riski de yükselmektedir. Doktora seviyesinde eğitim düzeyine sahip olan üyelerin yer aldığı yönetim kurulları ile portföy riskinin azalması arasında bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Mathew (2013), çalışmasında 2005-2010 yılları arasında FTSE 350 Endeksi'nde faaliyet gösteren 270 firmanın yönetim kurulu yapılarının yöneticilerin risk üstlenmelerine olan etkisini incelemiştir. Yönetim kurulu büyüklüğü olarak üye sayısı esas alınmıştır. Firma riskini hesaplamak için ise toplam risk, iflas riski ve varlık getiri riski belirlenmiştir. Analiz sonucunda büyük ölçekli İngiliz firmalarında yönetim kurulunun büyüklüğü firmaların riskini azaltırken, yönetim kurulunda CEO'nun varlığı ve üst düzey yöneticilerin firmanın ortağı olması firmadaki riski yükseltmektedir.

O'Sullivan, Hassan ve Mamun (2013), 1999-2009 yılları arasında ABD'de faaliyet gösteren 150 banka holding firmanın risk alma eğilimleri ile çeşitli yönetim kurulu yapısı değişkeni arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Bankaların risk alma eğilimlerini belirleyebilmek için, kredi riski, likidite riski, sermaye yeterliliği oranı ve operasyonel risk'i esas almışlardır. Yönetim kurulu yapısı değişkenleri olarak ise, yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu bağımsızlığı, CEO'nun yönetim kurulundaki etkinliği, CEO'nun görev süresi ve yönetim kurulunun görev süresi olarak belirlenmiştir. Analiz sonucunda, yönetim kurulunun büyük olması piyasa ve bilanço riskini azalttığı tespit edilmiştir.

Wu ve Truong (2013) tarafından yapılan çalışmada kadın yönetim kurulu üyelerinin bankaların finansal performanslarına ve risk alma eğilimlerine olan etkisi 2002-2010 dönemi itibariyle Amerikan

bankaları esas alınarak incelenmiştir. Çalışmada, risk alma eğilimi değişkeni olarak z-skor kullanılmıştır. Analiz neticesinde bankaların yönetim kurullarında kadın ye sayısı ile risk alma eğilimi arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir.

Sun ve Liu (2014), ABD’de yapmış oldukları çalışmalarında, denetim komitesi etkinliğinin bankaların risk alma seviyeleri ve risk yönetim etkinliği ile arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Risk lt olarak, toplam risk, içsel risk ve sistematik risk belirlenirken firma performansını ölçmek için, ROA, Tobin’s Q oranı ve pay senedi getirisi ltleri belirlenmiştir. Analiz sonucunda, yönetim kurulu görev sresinin uzaması toplam riski ve firma içi riski azaltmaktadır. Ayrıca, firma performansı ile banka riski arasında pozitif bir ilişki söz konusu olduğu tespit edilmiştir.

Gelişmekte olan ülkelerdeki bankaların, yönetim kurulu yapısı ile risk alma eğilimleri arasındaki ilişkinin incelendiği alışmalar;

Panyasrivanit (2005) alışmasında, 2003 yılında Tayland’da faaliyet gösteren firmaların sahiplik yapısı, risk ve finansal performansları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. İnceleme sonucunda, sahiplik yapısı ile finansal performans arasında pozitif ilişki tespit edilirken, bağımsız yönetim kurulu üyelerinin kurulda yer alması ile performans arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Diğer taraftan sahiplik yapısı ile risk arasında negatif ilişki belirlenirken, bağımsız yönetim kurulu yeleri ile risk arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki belirlenmemiştir.

Rachdi ve Ben Ameer (2011), tarafından yapılan çalışmada yönetim kurulu yapısı, finansal performans ve risk alma eğilimleri arasındaki ilişki 1997-2006 dönemi faaliyet gösteren 11 Tunus bankası üzerinde incelenmiştir. Yönetim kurulu yapısı değişkenleri olarak yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu bağımsızlığı, CEO sahipliği belirlenmiştir. Finansal performansı ölçmek için, aktif karlılık oranı (return on assets-ROA) ve zsermaye karlılığı (return on equity-ROE) kullanılırken, risk alma eğilimini ölçmek için Z-skor kullanılmıştır. Analiz neticesinde, yönetim kurulunun kk olması daha fazla performans ve daha yüksek risk alma eğilimi ile ilişkili olsa da bankaların risk alma eğilimine etki etmediği tespit edilmiştir. Yönetim kurulunda bağımsız üyelerin varlığının finansal performansı negatif yönde etkilediği ancak risk alma eğilimi üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı tespit edilmiştir. Tunus bankalarında CEO sahiplik oranının düşük olması, düşük performans ile ilişkili olduğu belirlenmiştir.

Rachdi, Trabelsi ve Trad (2013), 2001-2011 döneminde 11 Tunus bankasının yönetim kurulu yapılarının risk alma eğilimlerine olan etkisini incelemişlerdir. Yönetim kurulu yapısına ilişkin değişkenler, yönetim kurulu büyüklüğü (ye sayısı), yönetim kurulu başkanı ile CEO’nun aynı kişi olması, CEO’nun sermaye sahipliği ve yönetim kurulu bağımsızlığı olarak belirlenmiştir. Risk alma eğilimi değişkenleri ise, z-skor (iflas riski), kredi riski ve küresel risk olarak belirlenmiştir. Analiz sonucunda yönetim kurulu ye sayısının az olması ve yönetim kurulu başkanı ile CEO’nun aynı kişi olması ikilemi ile iflas riski arasında daha yüksek bir ilişki tespit edilmiş olmasına rağmen kredi riski ve küresel riske etki etmediği belirlenmiştir. Yönetim kurulunda bağımsız ye olmasının küresel riski artırdığı ancak iflas riski ve kredi riskine etki etmediği tespit edilmiştir. CEO sahipliğinin düşük olmasının riske herhangi bir etkisinin olmadığı da ortaya koyulmuştur. Diğer bir bulguya göre ise, bankaların kapitalizasyonunun iflas riskini artırdığı ve yönetim kurulu kk olan bankaların daha düşük düzeyde kredi riski üstlendikleri tespit edilmiştir.

Dhouibi (2013), Tunus bankaları üzerine yapmış olduğu çalışmada, bankaların yönetim kurulu bağımsızlığı, yönetim kurulu büyüklüğü ve liderlik yapılarının iflas riski ile olan ilişkisi araştırılmıştır. Analiz sonucunda demografik çeşitliliğin iflas riskini artırdığı ancak bilişsel çeşitliliğin iflas riskini azaltıcı etki ettiği belirlenmiştir. Ayrıca yönetim kurulu büyüklüğünün yanı sıra yönetim kurulu başkanı ile genel müdürün aynı olması ikileminin iflas riskini pozitif yönde etkilediği tespit edilmiştir. Ancak yönetim kurulunda bağımsız üyelerin yer alması ve bu sayının artmasının riski azalttığı da tespit edilmiştir.

3. METODOLOJİ

Aşağıda araştırmanın amacı doğrultusunda oluşturulan veri setine ve kullanılan yönteme ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Amacı

Çalışmada, mali sektörün en önemli aktörlerinden biri konumunda olan bankalarda yönetim kurulu yapısının risk alma eğilimine olan etkisini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Türkiye bankacılık sistemi esas alınarak yapılan analiz neticesinde elde edilen bulguların, literatürde yönetim kurulu yapısının risk alma eğilimine olan etkisine yönelik elde edilen bulguları destekler nitelikte olup olmadığı ortaya koyulmaktadır. Ayrıca alışma, banka hissedarlarına, yöneticilere ve diğer tüm paydaşlara ileriye yönelik politikalarını oluşturmada rehberlik etmeyi ve tüm paydaşların kendileri açısından değerleme yapabilmelerini amaçlamaktadır.

3.2. Araştırmanın Veri Seti

Çalışmada, 2007-2014 yılları arasında Türkiye bankacılık sektöründe faaliyet gösteren ve Borsa İstanbul'da pay senetleri devamlı olarak işlem gören 16 bankanın verilerinden faydalanılmıştır. Risk alma eğilimi değişkeninin bankalara özgü bir inceleme aracı olması ve araştırma modelinin kurgulanması doğrultusunda çalışmada, bankacılık sektörü ele alınmıştır. İncelemeye dâhil edilen bankalar, bankacılık sektörünün 2014 yılı itibariyle toplam 1.888.308 Milyon TL olan aktif büyüklüğünün, yaklaşık %75.19'unu temsil ederken; 1.057.638 Milyon TL olan toplam mevduat miktarının da yaklaşık %76.98'ini temsil etmektedir. Dolayısıyla, analiz kapsamında incelenen bankaların sektörün büyük çoğunluğunu temsil ettiği söylenebilir. Ayrıca uygulama aşamasında incelenen dönem 8 yıl (2007-2014) olarak belirlenmiştir. Bu durumun sebebi öncelikle, çalışmanın bağımsız değişkeni konumunda olan yönetim kurulu yapısına dair verilerin elde edilmesinde yaşanan sorundur. Bu sorun, bankaların 2007 öncesi bağımsız denetim raporlarındaki yetersizlikten kaynaklanmaktadır. Bir diğer sebep ise, analiz dönemi içerisinde gerçekleşen 2008 küresel krizinin etkilerini daha doğru değerlendirebilmek için uygulamanın başlangıç yılı 2007 olarak belirlenmiştir.

Tablo 1: Analiz Kapsamında İncelenen Bankalar ve Kodları

BIST Kodu	Banka
1. AKBNK	Akbank T.A.ř.
2. ALBRK	Albaraka Türk Katılım Bankası A.ř.
3. ALNTF	Alternatifbank A.ř.
4. ASYAB	Asya Katılım Bankası A.ř.
5. DENIZ	Denizbank A.ř.
6. FINBN	Finansbank A.ř.
7. GARAN	Türkiye Garanti Bankası A.ř.
8. HALKB	Türkiye Halk Bankası A.ř.
9. ISATR	Türkiye İş Bankası A.ř.
10. KLNMA	Türkiye Kalkınma Bankası A.ř.
11. SKBNK	şekerbank T.A.ř.
12. TEBNK	Türk Ekonomi Bankası A.ř.
13. TEKST	ICBC Turkey Bank Anonim Firmayı (Tekstil Bankası A.ř.)
14. TSKB	Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.ř.
15. VAKBN	Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O.
16. YKBNK	Yapı ve Kredi Bankası A.ř.

Kaynak: www.borsaistanbul.com

Analiz kapsamında incelenen bankalara ait 2008 yılı ve öncesi verilere, Borsa İstanbul (BİST)'in resmi internet sayfasından (www.borsaistanbul.com), 2009 yılı ve sonrası verilere ise Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'ın resmi internet sayfasından (www.kap.gov.tr) erişilmiştir. Bankaların yönetim kurullarına ilişkin verilere ise KAP veri tabanından ve bankaların web sayfalarında yer alan faaliyet raporlarından ulaşılmıştır.

3.3. Değişkenler ve Hipotezler

Yönetim kurulu yapısının risk alma eğilimine olan etkisinin araştırıldığı çalışmada, 1 bağımlı değişken, 9 bağımsız değişken ve bağımlı değişkeni etkileyen 2 kontrol değişkeni kullanılmıştır. Oransal olmayan bütün değişkenlerin doğal logaritmaları alınmıştır. Bu değişkenler ve değişkenlere ilişkin hesaplamalar aşağıdaki gibidir.

Tablo 2: Değişkenler ve Hesaplama Şekilleri

Bağımlı Değişken	Hesaplama Şekli	Sembol
Risk Alma Eğilimi	$\ln(\text{Aktif Karlılık Oranı} + \text{Özsermaye} / \text{Risk Ağırlıklı Varlıklar}) / \sigma(\text{Aktif Karlılık Oranı})$	Z-skor
Bağımsız Değişken	Hesaplama Şekli	Sembol
Yönetim Kurulu Üye Sayısı	Yönetim kurulunda bulunan üyelerin sayısı	YKÜS
Kadın Üye Sayısı	Yönetim kurulunda bulunan kadın üyelerin sayısı	KÜS
Bağımsız Üye Sayısı	Yönetim kurulunda bulunan bağımsız üyelerin sayısı	BÜS
İşletme veya İktisat Eğitimi	Yönetim kurulunda işletme veya iktisat eğitimi alan üyelerin sayısı	İÜS
Lisansüstü Eğitim	Yönetim kurulunda lisansüstü eğitim düzeyine sahip üyelerin sayısı	LEÜS
Ulusal Çeşitlilik	Yönetim kurulunda yabancı üyelerin sayısı	YÜS
Komite	Yönetim kurulu bünyesinde kurulan komite sayısı	KS
Yönetim Kurulu Tecrübesi	Yönetim kurulundaki üyelerin görev sürelerinin ortalaması	YKT
Sektör Tecrübesi	Yönetim kurulunda farklı sektörlerden bankacılık sektörüne geçiş yapan üye sayısı	ST
Kontrol Değişkeni	Hesaplama Şekli	Sembol
Finansal Kaldıraç	Toplam Borçlar / Toplam Aktifler	FK
Toplam Varlıklar	$\ln(\text{Toplam Varlıklar})$	TV

Çalışmada *risk alma eğilimi* değişkeninin belirlenmesinde, Roy (1952), Laeven ve Levine (2009), Rachdi ve Ben Ameer (2011), Forssbæck (2011), Zhang, Wang ve Qu (2012), Rachdi, Trabelsi ve Trad (2013), Nguyen (2013), Cubillas ve Gonzalez (2014) tarafından yapılan çalışmalar esas alınmıştır. *Yönetim kurulu üye sayısı* değişkeni ise Adams ve Mehran (2005), Alonso ve Gonzalez (2006), Zulkafli ve Samad (2007), Staikouras ve diğerleri (2007), Cheng ve diğerleri (2008), Pathan (2009), Agoraki, Delis ve Staikouras (2009), Ararat vd. (2010), Aygün, Taşdemir ve Çavdar (2010), Rachdi ve Ben Ameer (2011), Tanna ve diğerleri (2011), Adams ve Mehran (2012), Pathan ve Faff (2013), Romano, Ferretti ve Rigolini (2012), Bino ve Tomar (2012), O'Sullivan, Hassan ve Mamun (2013), Dhouibi (2013), Mathew (2013), Rachdi, Trabelsi ve Trad (2013), Doğan ve Yıldız (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmalar dikkate alınarak belirlenmiştir. *Kadın üye sayısı*, Ararat vd. (2010), Özatac (2011), Pathan ve Faff (2013), Ekadah (2012), Wu ve Truong (2013), Berger, Kick ve Schaeck (2013); *Bağımsız Üye Sayısı*, Pathan (2009), Ararat vd. (2010), Rachdi ve Ben Ameer (2011), Pathan ve Faff (2013), Adams ve Mehran (2012), Dhouibi (2013), Rachdi, Trabelsi ve Trad (2013); *Lisansüstü eğitim*, Ararat vd. (2010), Berger, Kick ve Schaeck (2013); *Komite*, Romano, Ferretti ve Rigolini (2012), Sun ve Liu (2014); *Yönetim kurulu tecrübesi*, Sun ve Liu (2014); *Finansal kaldıraç*, Drakos ve Bekiris (2010), Rowe, Shi ve Wang (2011), Fauzi ve Locke (2012), Soedarmonoa, Machrouhb ve Tarazic (2013), Taghizadeh ve Saremi (2013) ve *toplam varlıklar* ise Forssbæck (2011), Zhang, Wang ve Qu (2012), Niu (2012), Taghizadeh ve Saremi (2013), Nguyen (2013), Cubillas ve Gonzalez (2014), Prabha ve Wihlborg (2014) çalışmalarını dikkate alınarak belirlenmiştir.

Çalışmada kullanılan değişkenler doğrultusunda 9 hipotez oluşturulmuştur. Bu hipotezler aşağıda Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3: Araştırmada Oluşturulan Hipotezler

Hipotez 1: Yönetim Kurulu ye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.
Hipotez 2: Yönetim Kurulu'nda kadın ye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.
Hipotez 3: Yönetim Kurulu'nda bağımsız ye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.
Hipotez 4: Yönetim Kurulu'nda işletme ya da iktisat eğitimine sahip olan ye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.
Hipotez 5: Yönetim Kurulu'nda lisansüstü eğitime sahip olan ye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.
Hipotez 6: Yönetim Kurulu'ndaki yabancı yönetim kurulu ye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.
Hipotez 7: Yönetim Kurulu bünyesinde oluşturulan komite sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.
Hipotez 8: Yönetim Kurulu yelerinin yönetim kurulu tecrübesi ile Z-skor arasında ilişki vardır.
Hipotez 9: Başka sektörlerden bankacılık sektrine geçiş yapan yönetim kurulu ye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.

3.4. Araştırmanın Yöntemi ve Modeli

Yönetim kurulu yapısının risk alma eğilimine olan etkisinin ortaya çıkarılması doğrultusunda çalışmada, panel regresyon veri analiz yöntemi gerçekleştirilmiştir. Zaman boyutuna sahip yatay kesit verilerin, diğer bir ifadeyle panel veriler kullanılarak oluşturulan panel veri modelleri vasıtasıyla ekonomik ilişkilerin tahmin edilmesi yöntemine “panel veri analizi” denilmektedir (Baltagi, 2013). Çalışmada, yatay kesit sayısı ve zaman boyutu dikkate alındığında, panel veri analiz yönteminin kullanılması uygundur. Panel veri analizlerinde veri setinin yapısına göre iki temel yaklaşımdan söz edilebilir. Uzun yatay kesit ve kısa zaman boyutlarına sahip paneller, mikro paneller olarak adlandırılmaktadır. Kısa veya orta yatay kesit ve uzun zaman boyutlarına sahip paneller ise makro paneller olarak adlandırılmaktadır. Makro paneller ile yapılan çalışmalarda zaman serilerinde durağanlık varsayımının sağlanması gerekmektedir. Mikro paneller ile yapılan çalışmalarda ise zaman boyutu kısa olduğundan durağanlık varsayımının sağlanması gerekmemektedir (Baltagi, 2013: 1). Bu alışma kapsamında oluşturulan panel veri modeli 8 yıllık zaman ve 16 bankalık yatay kesit boyutuna sahiptir. Bu nedenle mikrp panel veri analizi yaklaşımı benimsemiş ve değişkenlere ilişkin seriler için durağanlık varsayımı dikkate alınmamıştır.

Çalışmada kullanılan değişkenler doğrultusunda, yönetim kurulu yapısının risk alma eğilimine olan etkisini ortaya çıkarabilmek amacıyla, araştırma kapsamında oluşturulan regresyon modeli aşağıdaki gibi kurgulanmıştır.

$$Y_{it} = \beta_0 + \beta_1YKS_{it} + \beta_2KS_{it} + \beta_3BS_{it} + \beta_4IIS_{it} + \beta_5LES_{it} + \beta_6YS_{it} + \beta_7KS_{it} + \beta_8YKT_{it} + \beta_9ST_{it} + \beta_{10}FK_{it} + \beta_{11}TV_{it} + \epsilon_{it}$$

4. ARAşTIRMANIN BULGULARI

Yönetim kurulu yapısının risk alma eğilimine olan etkisini belirlemeye ilişkin gerçekleştirilen panel regresyon veri analizi sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgular doğrultusunda yapılan değerlendirmeler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. Panel veri analizi kapsamında öncelikle, analizde kullanılan değişkenlere dair tanımlayıcı istatistiklere yer verilmiştir. Sonrasında ise sırasıyla korelasyon analizi, F testi, Breusch-Pagan LM testi, Hausman testi, değişen varyans için Bhargava Franzini ve Narendranathan'ın ve Baltagi Wu'nun en iyi değişmez testi, Woolridge otokorelasyon testi ve model tahmin sonuçlarına değinilmiştir. Bu doğrultuda aşağıda Tablo 4'te analizlerde kullanılan bağımlı, bağımsız ve kontrol değişkenlerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler yer almaktadır.

Tablo 4: Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	Ort.	Mak.	Min.	St.Sap.	Çarpıklık	Basıklık	Gözlem Sayısı
Z-skor	5.37	11.55	2.32	1.64	0.00	0.03	128
YKT	5.06	12.67	1	2.31	0.00	0.00	128
YÜS	2.57	10	0	2.84	0.00	0.00	128
YKÜS	9.78	14	6	1.91	0.47	0.65	128
BÜS	1.07	5	0	1.40	0.00	0.44	128
KÜS	0.74	3	0	0.85	0.00	0.44	128
ST	4.90	10	0	2.07	0.59	0.63	128
İİÜS	7.11	12	3	2.07	0.48	0.26	128
LEÜS	4.68	12	1	2.40	0.00	0.01	128
KS	6.02	18	1	3.10	0.00	0.00	128
FK	0.87	0.94	0.44	0.06	0.00	0.00	128
TV	23.99	26.34	20.53	1.46	0.14	0.00	128

Tabloda; Risk Alma Eğilimi (**Z-skor**), Yönetim Kurulu Tecrübesi (**YKT**), Yabancı Üye Sayısı (**YÜS**), Yönetim Kurulu Üye Sayısı (**YKÜS**), Bağımsız Üye Sayısı (**BÜS**), Kadın Üye Sayısı (**KÜS**), Sektör Tecrübesi (**ST**), İşletme veya İktisat Eğitimi Almış Üye Sayısı (**İİÜS**), Lisansüstü Eğitime Sahip Üye Sayısı (**LEÜS**), Komite Sayısı (**KS**), Finansal Kaldıraç (**FK**) ve Toplam Varlıklar (**TV**) ile gösterilmektedir.

Tablo 4’te görüldüğü üzere, bankaların risk alma eğilimini ve yönetim kurulu yapısını temsil eden değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistikler, farklılık göstermektedir.

Çalışmanın bağımlı ve risk alma eğilimini ölçmek için kullanılan değişkeni z-skor açısından sonuçlar değerlendirildiğinde, analiz dönemi itibariyle z-skor değerleri ortalama 5.37 olarak hesaplanmıştır. Z-skor değerinin yüksek olması risk alma eğiliminin düşük olduğu anlamına gelmektedir. Analiz kapsamında incelenen bankalar arasında maksimum 11.55 z-skor değeri hesaplanırken, minimum 2.32 olarak hesaplanmıştır. Z-skor, standart sapma açısından değerlendirildiğinde 1.64 değerini almıştır ve bu açıdan analiz dönemi içerisinde önemli bir değişkenliğin olmadığı söylenebilir.

Çalışmada bankaların yönetim kurulu yapısını temsil eden bağımsız değişkenlere ilişkin değerlerde ortaya çıkan istatistikî rakamlar farklılıklar göstermektedir.

Analiz dönemi itibariyle yönetim kurulu tecrübesi (YKT) ortalama 5.06 yıl olarak gerçekleşmiştir. YKT standart sapma değeri açısından değerlendirildiğinde 2.31 değeri almaktadır ve analiz dönemi boyunca YKT’nde önemli değişkenlik gösterdiği söylenebilir. 8 yıllık süreç itibariyle bankalar arasında en yüksek yönetim kurulu tecrübesine sahip bankada bu süre 12.67 yıl olarak tespit edilirken, en düşük süre ise 1 yıl olarak tespit edilmiştir.

Yabancı üye sayısı (YÜS) değerleri incelendiğinde, bankaların analiz dönemi içerisinde ortalama 2.57 yabancı yönetim kurulu üyesine sahip olduğu belirlenmiştir. Uç değerler incelendiğinde bankalar arasında yabancı yönetim kurulu üyesine sahip olan bankanın maksimum değeri 10 olarak belirlenirken, en az yabancı yönetim kurulu üyesine sahip olan bankada ise bu değer 0 olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda YÜS standart sapma değeri esas alınarak analiz dönemi değerlendirildiğinde, bu değer 2.84 olarak gerçekleştiği görülmektedir. YÜS standart sapma değeri baz alındığında ise yıllar itibariyle önemli değişkenlik gösterdiği söylenebilir.

Yönetim kurulu üye sayısı (YKÜS) analiz dönemi boyunca ortalama 9.78 üyeden oluştuğu görülmektedir. YKÜS uç değerler esas alınarak değerlendirildiğinde, yönetim kurulu üye sayısının en fazla olduğu bankada bu sayı 14 olarak gerçekleşirken, yönetim kurulu üye sayısı en az olan bankada ise bu sayı 6 olarak gerçekleşmiştir. Diğer bir deyişle bankalarda incelenen dönemde en büyük yönetim kurulu 14 üyeden oluşurken, en küçük yönetim kurulu ise 6 üyeden oluşmaktadır. Standart sapma değeri incelendiğinde YKÜS’nın yıllar itibariyle önemli değişkenlikler göstermediği söylenebilir.

Yönetim kurulunda yer alan bağımsız üye sayısı (BÜS) değerleri analiz kapsamında incelendiğinde, yönetim kurullarında en az 0, en fazla 5, ortalama ise 1.07 üyenin bankaların yönetim

kurullarında görev aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Diğer bir deyişle, analize dâhil edilen bankalar arasında en fazla 5 bağımsız üyeye sahip yönetim kurulu olduğu belirlenirken, yönetim kurulunda bağımsız üyeye sahip olmayan bankanın da varlığı belirlenmiştir. Standart sapma değerleri incelendiğinde ise bankaların bağımsız üye sayılarında yıllar itibariyle önemli ölçüde değişkenlik göstermediği söylenebilir.

Yönetim kurulu yapısı kapsamında analize dâhil edilen bağımsız değişkenlerden bir diğeri de yönetim kurulunda yer alan kadın üyelerin sayısı (KÜS)'dir. KÜS değerleri incelendiğinde bankaların yönetim kurullarında kadın üye sayısı ortalaması 0.74 olarak gerçekleşmiştir. Diğer bir ifadeyle incelenen dönemde ve analiz kapsamına dâhil edilen banka yönetim kurullarında kadın üyelere yeterince yer verilmediğini söylemek mümkündür. KÜS uç değerleri analiz edildiğinde yönetim kurullarındaki kadın üye sayısının en fazla 3 olduğu görölmektedir. Buna karşın yönetim kurullarında kadın üyelere yer vermeyen bankanın varlığı da söz konusudur. Standart sapma değerleri açısından KÜS değerlendirildiğinde ise bu değerin 0.85 olduğu ve incelenen dönem içerisinde kadın üye sayısında önemli bir değişkenlik olmadığı söylenebilir.

Çalışmanın bir diğer bağımsız değişkeni sektör tecrübesi (ST)'dir. ST değerleri incelendiğinde, bankacılık sektörü dışında herhangi bir sektörden bankacılık sektörüne geçiş yapan yönetim kurulu üye sayısı ortalamasının 4.90 olduğu tespit edilmiştir. ST uç değerleri değerlendirildiğinde analize dâhil edilen bankalar arasında yönetim kurulunda farklı sektör tecrübesinin en fazla olduğu üye sayısı 10 olarak belirlenmiştir. Buna karşın farklı sektör tecrübesine sahip olmayan üyelerin yer almadığı banka yönetim kurulu da söz konusudur. ST standart sapma değerleri incelendiğinde ilgili değişkenin yıllar itibariyle önemli ölçüde değişkenlik gösterdiği söylenebilir.

Bankaların yönetim kurullarında işletme veya iktisat eğitimi almış üye sayısı (İİÜS) alışmanın bir diğer bağımsız değişkenidir. İİÜS değerleri incelendiğinde banka yönetim kurullarında işletme ya da iktisat eğitimine sahip olan üye sayısı ortalaması 7.11 olarak hesaplanmıştır. Uç değerler açısından İİÜS değerlendirildiğinde banka yönetim kurulunda en fazla 12 üyenin bu eğitime sahip olduğu belirlenirken, en az ise 3 üyenin bu eğitime sahip olduğu belirlenmiştir. Standart sapma esas alındığında ise İİÜS değerleri 2.07 olarak hesaplanmıştır. Bu da işletme ya da iktisat eğitimine sahip üye sayısında analiz dönemi içerisinde dikkate değer bir değişkenliğin yaşandığı söylenebilir.

Lisansüstü eğitim düzeyine sahip olan üye sayısı değerleri incelendiğinde, banka yönetim kurullarında ortalama 4.68 üyenin lisansüstü eğitim seviyesine sahip olduğu tespit edilmiştir. LEÜS uç değerleri incelendiğinde banka yönetim kurullarında maksimum 12 üyenin, minimum ise 1 üyenin lisansüstü eğitim düzeyine sahip olduğu görölmektedir. LEÜS standart sapma değerleri 2.40 olarak hesaplanmıştır. Bu da analiz dönemi içerisinde bankaların yönetim kurullarında lisansüstü eğitim düzeyine sahip olan üye sayısında önemli ölçüde değişkenlik yaşandığı söylenebilir.

Çalışmanın son bağımlı değişkeni olan komite sayısı (KS)'na ilişkin değerler incelendiğinde analiz kapsamına alınan bankalarda yönetim kurulu bünyesinde oluşturulan ortalama komite sayısının 6.02 olduğu tespit edilmiştir. KS uç değerler incelendiğinde banka yönetim kurulu bünyesinde maksimum 18 komitenin, minimum ise 1 komitenin oluşturulduğu görölmektedir. Standart sapma değerleri esas alındığında incelenen dönem itibariyle bankaların, komite sayılarında önemli ölçüde değişkenlik gösterdiği söylenebilir.

Çalışmada, risk alma eğilimi bağımlı değişkenini etkilediği düşünölen finansal kaldıraç oranı ve toplam varlıkların logaritması kontrol değişkenlerine ilişkin tanımlayıcı istatistikler farklılık göstermektedir.

Finansal kaldıraç kontrol değişkenine ilişkin değerler incelendiğinde, analiz dönemi kapsamında yıllar itibariyle bankaların toplam borçlarının toplam varlıklar içerisindeki payının %87 olarak gerçekleştiği görölmektedir. Dolayısıyla bankaların finansman kararları açısından özsermaye yerine yabancı kaynak yolunu tercih ettiğini söylemek mümkündür. Finansal kaldıraç oranı standart sapma açısından değerlendirildiğinde ise %6'lık bir değer almaktadır. Borçlanma oranı uç değerler açısından incelendiğinde, maksimum yabancı kaynak kullanan bankanın %94'lük bir değer aldığı görölrken, en düşük borçlanma düzeyine sahip olan bankanın ise %44 seviyesinde olduğu görölmektedir. Bankaların

temel kaynağı olan mevduatları doğrultusunda, finansman kararlarını yabancı kaynaklardan yana kullandıklarını söylemek mümkündür.

Çalışmanın 2 kontrol değişkeninden biri olan firma büyüklüğü değişkenine ilişkin değerler analiz edildiğinde, ortalama değer 23.99 olarak tespit edildiği görülmektedir. TV değerleri standart sapma açısından değerlendirildiğinde ise bu değer 1.46 olarak gerçekleştiği belirlenmiştir. Uç değerler açısından TV değerleri incelendiğinde ise maksimum değer 26.34, minimum değer ise 20.53 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Analiz dönemi kapsamında bankaların sahip oldukları toplam varlıkları açısından önemli bir değişkenliğin olmadığı ve yeterli seviyede varlığa sahip oldukları söylenebilmektedir.

Tanımlayıcı istatistikler tablosunda yer alan Skewness (Çarpıklık) ve Kurtosis (Basıklık) değerleri veri setini oluşturan değişkenlerin normal dağılıma sahip olup olmadığını göstermektedir. Çarpıklık değeri 0 ve basıklık katsayısı normal dağılımda 3'tür. Ancak Tablo 4'te görüldüğü üzere analize dâhil edilen değişkenlerin normal dağılıma sahip olmadığı söylenebilir.

Tablo 5'te bankalara ilişkin değişkenler arasındaki korelasyon ilişkilerinin kuvveti, t istatistik değerleri ve olasılık değerleri sunulmaktadır. Bağımsız değişkenler arasındaki korelasyon ilişki katsayısının ($r > 0.75$) olması, çoklu doğrusal bağlantı sorununa neden olmaktadır (Albayrak, 2005: 109). Değişkenlerden en az birisinin normal dağılıma uymadığı durumlarda korelasyon ilişkisi, Spearman korelasyon analizi ile araştırılmaktadır. Bu doğrultuda korelasyon analiz sonuçları incelendiğinde, bağımsız değişkenler arasında kritik değerin üzerinde ve çoklu doğrusal bağlantı probleminin neden olabilecek herhangi bir korelasyon ilişkisi tespit edilmemiştir.

Tablo 5: Spearman Korelasyon Analiz Sonuçları

Korelasyon t-İstatistiği Olasılık	ROE	ROA	TQ	ZSCORE	FK	TV	BUS	IUS	KS	KUS	LEUS	ST	YKT	YKUS	YUS
ROE	1.000 ----- -----														
ROA	0.809 15.471 0.000	1.000 ----- -----													
TQ	0.465 5.902 0.000	0.537 7.158 0.000	1.000 ----- -----												
ZSCORE	-0.337 -4.028 0.000	-0.359 -4.322 0.000	-0.236 -2.732 0.007	1.000 ----- -----											
FK	0.208 2.397 0.018	-0.276 -3.230 0.001	-0.156 -1.775 0.078	0.058 0.655 0.513	1.000 ----- -----										
TV	0.327 3.887 0.000	0.123 1.392 0.166	0.024 0.280 0.779	0.142 1.611 0.109	0.398 4.870 0.000	1.000 ----- -----									
BUS	-0.264 -3.075 0.002	-0.389 -4.740 0.000	-0.234 -2.706 0.007	0.214 2.465 0.015	0.323 3.843 0.000	0.054 0.608 0.543	1.000 ----- -----								
IUS	0.173 1.980 0.049	0.032 0.364 0.716	0.025 0.290 0.771	0.034 0.385 0.700	0.378 4.597 0.000	0.271 3.170 0.001	0.208 2.395 0.018	1.000 ----- -----							
KS	0.064 0.721 0.471	-0.056 -0.631 0.528	0.138 1.575 0.117	-0.068 -0.769 0.442	0.218 2.514 0.013	0.296 3.478 0.000	0.118 1.342 0.181	0.163 1.858 0.065	1.000 ----- -----						
KUS	-0.213 -2.449 0.0157	-0.271 -3.166 0.001	-0.238 -2.759 0.006	0.156 1.782 0.077	0.053 0.606 0.545	0.136 1.550 0.123	0.232 2.682 0.008	0.307 3.633 0.000	-0.133 -1.510 0.133	1.000 ----- -----					
LEUS	0.094 1.060 0.291	0.026 0.301 0.763	0.106 1.202 0.231	0.182 2.081 0.039	0.137 1.555 0.122	-0.049 -0.558 0.577	-0.050 -0.571 0.568	0.516 6.766 0.000	0.027 0.308 0.758	0.037 0.417 0.677	1.000 ----- -----				
ST	0.026 0.296 0.767	-0.022 -0.252 0.801	0.173 1.973 0.050	-0.043 -0.489 0.625	0.205 2.358 0.019	0.204 2.346 0.020	0.034 0.386 0.700	0.489 6.307 0.000	0.351 4.212 0.000	0.252 2.934 0.004	0.414 5.110 0.000	1.000 ----- -----			
YKT	0.118 1.339 0.182	0.042 0.478 0.633	0.092 1.045 0.297	-0.069 -0.785 0.433	0.013 0.156 0.875	0.054 0.616 0.538	-0.001 -0.013 0.989	0.105 1.193 0.234	0.118 1.337 0.183	0.081 0.918 0.360	0.077 -0.768 0.382	-0.068 ----- 0.443	1.000 ----- -----		
YKUS	0.143 1.628 0.106	-0.010 -1.592 0.902	-0.140 1.946 0.113	0.170 3.684 0.053	0.311 3.161 0.000	0.271 1.829 0.002	0.160 1.829 0.069	0.678 10.367 0.000	0.056 0.632 0.528	0.368 4.453 0.000	0.571 7.811 0.000	0.459 5.805 0.000	-0.082 -0.927 0.355	1.000 ----- -----	
YUS	0.090 1.018 0.310	-0.112 -1.269 0.206	0.041 0.465 0.642	0.107 1.216 0.226	0.329 3.922 0.000	0.157 1.790 0.075	0.040 0.452 0.651	0.565 7.694 0.000	0.151 1.719 0.088	0.219 2.519 0.013	0.613 8.545 0.000	0.605 1.098 0.0000	0.097 8.786 0.273	0.616 ----- 0.000	1.000 ----- -----

Tabloda; Tobin's Q (TQ), Aktif Karlılık (ROA), Özsermaye Karlılığı (ROE), Risk Alma Eğilimi (Z-skor), Yönetim Kurulu Tecrübesi (YKT), Yabancı Üye Sayısı (YÜS), Yönetim Kurulu Üye Sayısı (YKÜS), Bağımsız Üye Sayısı (BÜS), Kadın Üye Sayısı (KÜS), Sektör Tecrübesi (ST), İşletme veya İktisat Eğitimi Almış Üye Sayısı (İİÜS), Lisansüstü Eğitime Sahip Üye Sayısı (LEÜS), Komite Sayısı (KS), Finansal Kaldıraç (FK) ve Toplam Varlıklar (TV) ile gösterilmektedir.

Analizlerde kullanılan değişkenlere ilişkin tanımlayıcı istatistiklerin ve korelasyon analiz sonuçlarının incelenmesinden sonra panel veri regresyon analizlerine geçilmiştir.

Yönetim kurulu yapısını ifade eden bağımsız değişkenler ile risk alma eğilimi ifade eden Z-skor arasındaki ilişkiye yönelik olarak gerçekleştirilen panel veri regresyon modelinde havuzlanmış (klasik) model, sabit etkiler ya da rassal etkiler modellerinden hangisinin kullanılacağına, F testi, Breusch-Pagan LM testi ve Hausman testi uygulanarak karar verilmiştir. F testi, panel veri modellerinde havuzlanmış modelin geçerliliğini, diğer bir deyişle birim ve/veya zaman etkilerinin varlığını, verilerin birimlere göre farklılık gösterip göstermediğini ve sabit etkiler modeline ya da rassal etkiler modeline karşı havuzlanmış modelin uygun olup olmadığını test etmek için kullanılmıştır (Yerdelen Tatoğlu, 2012a: 164).

F testinin yanı sıra rassal etkiler modeline karşı havuzlanmış etkiler modelinin uygun olup olmadığını test etmek için Breusch-Pagan LM testi kullanılmıştır (Breusch ve Pagan, 1980: 246).

Panel veri modellerinde tahminciler arasında seçim yapabilmeyi olanaklı hale getiren Hausman testi yardımıyla, yapılan testler neticesinde belirlenen birim ve/veya zaman etkileri doğrultusunda, bu etkilerin sabit mi yoksa rassal mı olduğuna karar verilmiştir. Ayrıca çalışmada, zaman serilerinde değişen varyans ve otokorelasyon sorunlarının tespitine ilişkin olarak Wald testi ve Bhargava Franzini ve Narendranathan'ın ve Baltagi Wu'nun En İyi Değişmez testi yapılmıştır.

Tablo 6: F Testi Sonuçları

Model (Z-skor) Değişkenler	Katsayı	Standart Hata	t İstatistiği	Olasılık D.
YKT	-0.3813	0.1894	-2.01	0.048
YÜS	-0.2484	0.1908	-1.30	0.197
YKÜS	0.0245	0.2943	0.08	0.934
BÜS	0.3373	0.1090	3.09	0.003
KÜS	-0.2905	0.2506	-1.16	0.250
ST	0.2560	0.1797	1.42	0.159
İİÜS	0.3483	0.1524	2.28	0.025
LEÜS	0.2961	0.1743	1.70	0.094
KS	-0.0331	0.0820	-0.40	0.688
FK	2.4274	5.8351	0.42	0.679
TV	-3.1193	1.1188	-2.79	0.007
Constant (Sabit)	0.6312	5.1230	0.12	0.902
sigma_u	2.0531			
sigma_e	1.3307			
Rho	0.7041			
F test			F(15, 69) = 2.81	Prob F = 0.001

F testi sonuçlarına göre Prob değeri (0.001) 0.05'ten küçük olduğu için temel hipotez olan havuzlanmış etkiler modeli reddedilmektedir. Başka bir ifadeyle, sabit etkiler modeli geçerlidir.

F testinin yanı sıra rassal etkiler modeline karşı havuzlanmış etkiler modelinin uygun olup olmadığını test etmek için Breusch-Pagan LM testi kullanılmıştır (Breusch ve Pagan, 1980: 246). Aşağıda Tablo 7'de Breusch-Pagan LM testi sonuçları gösterilmektedir.

Tablo 7: Breusch-Pagan LM Testi Sonuçları

	Var	Sd=sqrt(Var)
Z-skor	2.6871	1.6392
E	1.7709	1.3307
u	0	0
chibar2(1)	=	0.00
Prob chibar2	=	0.9996

Breusch-Pagan LM testi sonuçlarına göre, Prob değeri (0.9996) 0.05'ten büyük olduğu için temel hipotez olan havuzlanmış etkiler modeli reddedilmemektedir. Başka bir ifadeyle, havuzlanmış etkiler modeli geçerlidir.

Tablo 8: Hausman Testi Sonuçları

chi2(11)	29.44
Prob chi2	0.0019

Tablo 8'deki Hausman testi sonuçlarına göre, Prob değeri (0.00) 0.05'ten küçük olduğu için temel hipotez olan rassal etkiler modeli reddedilmektedir. Başka bir ifadeyle sabit etkiler modeli, z-skor esas alınarak oluşturulmuş model kapsamında geçerlidir.

Modelde değişen varyans olup olmadığını araştırmak için, Wald testi uygulanmıştır. Wald testi Sonuçları Tablo 9'da gösterilmektedir.

Tablo 9: Wald Testi Sonuçları

chi2(16)	279.95
Prob chi2	0.0000

Wald testi sonuçlarına göre, Prob değeri (0.00) 0.05'ten küçük olduğu için temel hipotez olan sabit varyans olduğu hipotezi reddedilmektedir. Başka bir deyişle, değişen varyans sorunu bulunmaktadır.

Modele ilişkin regresyon tahminlemesi yapabilmek için zaman serilerinde otokorelasyon probleminin olup olmadığı, Wooldridge testi ile araştırılmıştır. Wooldridge otokorelasyon testine ilişkin sonuçlar Tablo 10'da gösterilmektedir.

Tablo 10: Wooldridge Otokorelasyon Testi

F(15,53) = 1.03	Prob F = 0.4403
-----------------	-----------------

Bhargava Franzini ve Narendranathan'ın ve Baltagi Wu'nun En İyi Değişmez testi sonuçlarına göre, Prob değeri (0.4403) 0.05'ten büyük olduğu için temel hipotez olan otokorelasyonun olmadığı belirten hipotez reddedilmemektedir. Başka bir deyişle, otokorelasyon sorunu bulunmamaktadır.

Risk alma eğilimini temsil eden bağımlı değişken konumunda olan z-skor doğrultusunda oluşturulan modelde, yapılan testler neticesinde değişen varyans sorunu tespit edilmiştir. Modeldeki değişen varyans sorununa karşı, Park (1967) tarafından geliştirilen dirençli tahmin yöntemi kullanılmak suretiyle problem giderilmiş ve model tahminlenmiştir. Elde edilen analiz sonuçları aşağıdaki Tablo 11'de gösterilmektedir.

Tablo 11: Model Tahmin Sonuçları

Model (Z-skor) Değişkenler	Katsayı	Dirençli Standart Hata	Z İstatistiği	Olasılık D.
YKT	-0.0572	0.0676	-0.85	0.398
YÜS	0.1377	0.1749	0.79	0.431
YKÜS	0.0584	0.1427	0.41	0.682
BÜS	0.4223	0.1143	3.69	0.000***
KÜS	-0.2656	0.2603	-1.02	0.308
ST	-0.1483	0.0954	-1.55	0.120
İİÜS	-0.0106	0.1083	-0.10	0.921
LEÜS	0.1239	0.0887	1.40	0.163
KS	-0.0628	0.0853	-0.74	0.462
FK	-3.2934	4.1148	-0.80	0.423
TV	-3.7047	1.0725	-3.45	0.001***
Constant (Sabit)	9.1345	3.1413	2.91	0.004***
Prob F	= 0.001			
R ²	= 0.229			

Not 1: ***, **, ve * sembelleri katsayıların sırasıyla %1, %5 ve %10 önem düzeylerinde anlamlı olduğunu göstermektedir.
Not 2: Tabloda; Yönetim Kurulu Tecrübesi (YKT), Yabancı Üye Sayısı (YÜS), Yönetim Kurulu Üye Sayısı (YKÜS), Bağımsız Üye Sayısı (BÜS), Kadın Üye Sayısı (KÜS), Sektör Tecrübesi (ST), İşletme veya İktisat Eğitimi Almış Üye

Sayısı (İİÜS), Lisansüstü Eğitime Sahip Üye Sayısı (LEÜS), Komite Sayısı (KS), Finansal Kaldıraç (FK) ve Toplam Varlıklar (TV) ile gösterilmektedir.

Yukarıda Tablo 11’de yer alan bulgular doğrultusunda, z-skor bağımlı değişkeni esas alınarak oluşturulmuş Model için yapılan panel veri regresyon analiz sonuçları incelendiğinde, modelin anlamlılığını ifade eden F istatistiğine ait olasılık değeri göre 0.001 *** çıkmıştır. Buna göre nihai model %99 güven düzeyinde anlamlıdır. Ayrıca modelde yer alan bağımsız değişkenler, z-skor bağımlı değişkeninin %22.9’unu açıklamaktadır.

Bankaların yönetim kurulu yapısını ifade eden 9 bağımsız değişken arasında 1 değişken ile 0.01 anlamlılık düzeyinde, z-skor ile istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Buna karşın 8 bağımsız değişken ile z-skor arasında herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilememiştir. Ayrıca çalışmanın kontrol değişkeni konumunda olan firma büyüklüğü ile z-skor arasında istatistiksel olarak anlamlı (0.001 ***) bir ilişki tespit edilmiştir. Bu bağlamda panel veri regresyon analiz sonuçlarına göre;

Yapılan analiz neticesinde yönetim kurulu tecrübesi ile z-skor arasında herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilememiştir. Diğer bir deyişle banka yönetim kurulu üyelerinin yönetim kurulundaki görev süreleri doğrultusunda oluşan yönetim kurulu tecrübesi, bankaların risk alma eğilimlerini (z-skor) etkilememektedir.

Banka yönetim kurulundaki yabancı üye varlığı ile risk alma eğilimi (z-skor) arasında herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilememiştir. Diğer bir ifadeyle yönetim kurulunda yabancı üyenin olması bankaların risk alma eğilimlerine etki etmemektedir.

Yönetim kurulu üye sayısının artması, bankaların daha ayrıntılı ve etkin çalışmasını sağlayabilmekte ancak diğer taraftan yönetim kurulunca alınacak kararların alınış sürelerini de uzatabilmektedir. Bu bağlamda çalışmada yönetim kurulu üye sayısı ile risk alma eğilimi arasında negatif ilişki öngörülmüştür. Bu düşünce Mathew (2013) ve O’Sullivan, Hassan ve Mamun (2013) tarafından yapılan çalışmalar ile desteklenmektedir. Ancak yapılan analiz neticesinde yönetim kurulu büyüklüğü ile risk alma eğilimi (z-skor) arasında istatistiksel olarak anlamlı herhangi bir ilişki tespit edilememiştir. Diğer bir ifadeyle bankaların yönetim kurulu üye sayısı ile risk alma eğilimlerine etki etmemektedir. Elde edilen bu sonuç Rachdi ve Ben Ameer (2011) tarafından yapılan çalışma ile tutarlılık göstermektedir.

Bankaların yönetim kurullarında bağımsız üyelerin yer alması, yönetim kurulunca alınacak olan kararların herhangi bir etki ya da baskıya maruz kalmadan daha kapsamlı ve ihtiyatlı bir şekilde alınmasına etki edebilmektedir. Bu açıdan banka yönetim kurulunda bağımsız üyelerin bulunması alınacak kararlar doğrultusunda bankanın başta finansal performansına, yürüteceği politikalara ve risk alma eğilimine doğrudan etki edebileceği söylenebilir. Bu bağlamda çalışmada banka yönetim kurulunun bağımsızlığı ile risk alma eğilimi arasında negatif yönlü bir ilişkinin ortaya çıkması beklenmektedir.

Yapılan analiz neticesinde risk alma eğilimi (z-skor)’ne ilişkin olarak oluşturulan Model’de yönetim kurulu bağımsızlığı ile risk alma eğilimi arasında istatistiksel olarak anlamlı ($p=0.000^{***}$) ve pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Teorik olarak bir bankanın z-skor değeri yükseldikçe risk alma eğilimi düşmektedir. Diğer bir deyişle bankaların yönetim kurullarında bağımsız üye sayısı arttıkça risk alma eğilimleri azalmaktadır. Yönetim kurulunun bağımsız olması, alınacak kararları doğrudan etkileyebilmekte ve bankaların bütün faaliyetlerine sirayet edebilmektedir. Dolayısıyla çalışmada elde edilen bulgular doğrultusunda, yönetim kurulundaki bağımsız üye sayısındaki %1’lik bir artış, bankaların risk alma eğilimlerinde %42.23’lük bir düşüşe yol açmaktadır. Bu bağlamda yönetim kurulundaki bağımsız üye sayısı bağımsız değişkenine ilişkin oluşturulan hipotez reddedilememiştir. Çalışmada elde edilen bu bulgular Dhouibi (2013) tarafından yapılan çalışma ile tutarlılık göstermektedir.

Banka yönetim kurulunda kadın üyelerin yer alması ile risk alma eğilimleri arasındaki ilişkiye yönelik olarak yapılan çalışmalarda, karma sonuçlar elde edilmiştir. Berger, Kick ve Schaeck (2013)’te yaptıkları çalışmada, yönetim kurulunda kadın üyelerin yer almasının bankaların risk alma eğilimlerini arttırdığını tespit ederken, Wu ve Truong (2013) ise aksi yönde bulgulara ulaşmıştır. Çalışmada yapılan

analiz neticesinde ise yönetim kurulunda kadın üyenin varlığı ile risk alma eğilimi (z-skor) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Diğer bir ifadeyle yönetim kurulundaki kadın üye sayısındaki artış ya da azalış, bankaların risk alma eğilimlerine etki etmemektedir.

Banka yönetim kurulundaki üyelerin farklı sektör tecrübelerine sahip olmaları ile risk alma eğilimleri arasında herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilememiştir. Diğer bir ifadeyle yönetim kurulu üyelerinin farklı sektörlerden bankacılık sektörüne geçiş yapmaları, bankaların risk alma eğilimlerine etki etmemektedir. Dolayısıyla farklı sektör tecrübesi bağımsız değişkenine ilişkin oluşturulan hipotez reddedilmektedir.

Yönetim kurulu üyelerinin uzmanlıkları doğrultusunda işletme ya da iktisat eğitimi almış olmaları ile bankaların risk alma eğilimleri arasındaki ilişkiye yönelik olarak yapılan analiz neticesinde banka yönetim kurulundaki üyelerin işletme ya da iktisat eğitimi almış olmaları ile risk alma eğilimi (z-skor) arasında herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilememiştir. Diğer bir ifadeyle yönetim kurulunda işletme ya da iktisat eğitimi almış üyelerin varlığı, bankaların risk alma eğilimlerine etki etmemektedir.

Berger, Kick ve Schaeck (2013) çalışmalarında yönetim kurulu üyelerinin eğitim seviyesi ile bankanın risk alma eğilimi arasındaki ilişkiyi araştırmışlar ve analiz sonucunda doktora seviyesinde eğitim düzeyine sahip olan üyelerin yer aldığı yönetim kurullarında risk alma eğiliminin azaldığı tespit edilmiştir.

Çalışmada, Berger, Kick ve Schaeck (2013) tarafından yapılan araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda, yönetim kurulu üyelerinin lisansüstü eğitim düzeyine sahip olmaları ile risk alma eğilimleri arasında negatif bir ilişkinin ortaya çıkması beklenmiştir. Diğer bir deyişle yönetim kurulunda lisansüstü eğitime sahip üye sayısı arttıkça bankaların risk alma eğilimlerinin azaldığı düşünülmüştür. Ancak yapılan analiz neticesinde banka yönetim kurulundaki üyelerin lisansüstü eğitim düzeyine sahip olmaları ile risk alma eğilimleri arasında herhangi bir anlamlı ilişki tespit edilememiştir. Diğer bir ifadeyle yönetim kurulunda lisansüstü eğitim düzeyine sahip üyelerin varlığı, bankaların risk alma eğilimlerine etki etmemektedir.

Yönetim kuruluna yardımcı olabilmek için yönetim kuruluna bağlı olarak kurulan komitelerin varlığı ile risk alma eğilimi arasında, Sun ve Liu (2014) tarafından yapılan çalışma dikkate alınarak negatif bir ilişki beklenmiştir. Ancak yapılan analiz neticesinde yönetim kurulu bünyesinde oluşturulan komite sayısı ile risk alma eğilimi (z-skor) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Diğer bir ifadeyle yönetim kurulu bünyesinde oluşturulan komite sayısındaki artış ya da azalış bankaların risk alma eğilimlerine etki etmemektedir.

Çalışmada, risk alma eğilimi bağımlı değişkenini etkilediği düşünülen kontrol değişkenleri ile risk alma eğilimi arasındaki ilişki incelendiğinde, finansal kaldıraç ile risk alma eğilimi (z-skor) arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Elde edilen bu bulgu Soedarmonoa vd. (2013) tarafından yapılan çalışma ile tutarlılık göstermektedir. Diğer taraftan firma büyüklüğü ile risk alma eğilimi (z-skor) arasında ise istatistiksel olarak anlamlı ($p=0.001^{***}$) ve negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Bu kapsamda elde edilen bu bulgular da Nguyen, T. (2013) tarafından yapılan çalışmada sağlanan bulgular ile tutarlılık göstermektedir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda, çalışmada geliştirilen hipotezlere ilişkin sonuçları aşağıda Tablo 12’de sunulmaktadır.

Tablo 12: Araştırmada Geliştirilen Hipotezlere İlişkin Red/Reddedilememe Sonuçları

Hipotez 1: Yönetim Kurulu üye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.	Red
Hipotez 2: Yönetim Kurulu'nda kadın üye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.	Red
Hipotez 3: Yönetim Kurulu'nda bağımsız üye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.	Reddedilemez
Hipotez 4: Yönetim Kurulu'nda işletme ya da iktisat eğitime sahip olan üye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.	Red
Hipotez 5: Yönetim Kurulu'nda lisansüstü eğitime sahip olan üye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.	Red
Hipotez 6: Yönetim Kurulu'ndaki yabancı yönetim kurulu üye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.	Red
Hipotez 7: Yönetim Kurulu bünyesinde oluşturulan komite sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.	Red
Hipotez 8: Yönetim Kurulu üyelerinin yönetim kurulu tecrübesi ile Z-skor arasında ilişki vardır.	Red
Hipotez 9: Başka sektörlerden bankacılık sektörüne geçiş yapan yönetim kurulu üye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.	Red

Tablo 12 incelendiğinde, yönetim kurulu bağımsızlığı ile risk alma eğilimi (z-skor) arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Dolayısıyla çalışma kapsamında oluşturulan hipotezlerden sadece “Yönetim Kurulu'nda bağımsız üye sayısı ile Z-skor arasında ilişki vardır.” Hipotezi reddedilememiştir. Buna karşın diğer bağımsız değişkenler kullanılarak geliştirilen diğer hipotezler reddedilmiştir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yönetim kurulu firmayı temsil etmektedir, firmanın en üst düzeydeki yönetim organıdır, firmanın piyasa değerini maksimize etmek için çalışmaktadır. Ayrıca yönetim kurulu, firma yönetiminin tüm faaliyetlerinin izlenmesinde ve sonuçlarından sorumlu olduğu için hissedarlar ile diğer paydaşlar arasındaki dengeyi dikkate alarak görevlerini yerine getirmekle sorumludur. Yönetim kurulu yapısının risk alma eğilimine olan etkisine yönelik son yıllarda birçok çalışma söz konusudur. Bu çalışmalar incelendiğinde yönetim kurulu yapısını temsil eden çeşitli değişkenler kullanılmıştır. Bu değişkenler; yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulu bağımsızlığı, yönetim kurulundaki cinsiyet çeşitliliği, yönetim kurulu başkanı-CEO ayrımı (duality) ve yönetim kurulu bünyesinde oluşturulan komitelerdir.

Bu çalışmada, bankacılık sektöründe faaliyet gösteren ve pay senetleri Borsa İstanbul (BİST)'da işlem gören 16 bankanın 2007-2014 yılları arasındaki yönetim kurulu yapılarının risk alma eğilimlerine olan etkisi, panel regresyon analizi kapsamında Park (1967) tarafından geliştirilen “Uygun Genelleştirilmiş En Küçük Kareler (Feasible Generalized Least Squares, FGLS)” dirençli tahmin yöntemi kullanılarak ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Çalışmada risk alma eğilimi, z-skor ile temsil edilirken, yönetim kurulu yapısı ise; yönetim kurulu tecrübesi, yabancı üye sayısı, yönetim kurulu üye sayısı, bağımsız üye sayısı, kadın üye sayısı, sektör tecrübesi, işletme veya iktisat eğitimi almış üye sayısı, lisansüstü eğitime sahip üye sayısı ve komite sayısı değişkenleri ile temsil edilmiştir. Z-skor esas alınarak oluşturulan modelde, yönetim kurulu yapısını ifade eden değişkenler arasında sadece bağımsız üye sayısı ile risk alma eğilimi (z-skor) arasında 0.01 anlamlılık düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif bir ilişki tespit edilmiştir. Z-skor değerinin yüksek olmasının risk alma eğilimini düşürdüğü göz önüne alındığında, yönetim kurulunda bağımsız üye sayısı arttıkça bankalarda risk alma eğiliminin düştüğü tespit edilmiştir. Bu bulgu, Dhoubi (2013) tarafından yapılan çalışmada elde edilen bulgular ile benzerlik gösterirken, Panyasrivanit (2005), Rachdi ve Ben Ameer (2011) ve O'Sullivan, Hassan ve Mamun (2013) tarafından gerçekleştirilen çalışmalar ile farklı yönde bulgular içermektedir.

Bankaların yönetim kurulu yapısının bağımsızlık hariç genel olarak risk alma eğilimi üzerindeki etki düzeyinin düşük olduğu söylenebilir. Bu durumu bankaların içerisinde bulunduğu gerek içsel gerek dışsal bir takım faktörlere dayandırmak mümkündür. Bu faktörler genel olarak;

- Bankaların sahiplik yapılarının belirli kişi ya da gruplara ait olması,
- Karlılığı yüksek düzeyde olan bankalarda yönetim kurulu üyelerinin gerekli bilgi, tecrübe ve yeterliliğe sahip olmadan yönetim kurulunda yer almaları,
- Özellikle 2008 küresel krizinden sonra bankaların yaşadıkları finansal sıkıntı ve iflas maliyetleri sebebiyle daha ihtiyatlı davranma eğilimleri,
- Analiz kapsamında kullanılan değişkenlerin ve oluşturulan veri setinin regresyon yöntemine göstermiş olduğu duyarlılık,
- Ulusal ve uluslararası faktörler kapsamında bankaların kurumsal karakteristiklerinin birbirinden farklı olması ve bu faktörlerden farklı seviyelerde etkilenebilme ihtimalidir.

Elde edilen bulgular doğrultusunda banka yönetim kurulu oluşturulurken, yönetim kurulunda bağımsız üyelerin yer alması önem arz etmektedir. Hissedarların, daha düşük risk düzeyinde daha yüksek finansal performansa sahip olabilmek için kurulun bağımsızlığını artırmaları gerekmektedir. Türkiye bankacılık sektöründe ve Borsa İstanbul'da işlem gören bankaların yönetim kurulu yapılanmasının risk alma eğilimine olan etkisini belirlemek için yapılan bu çalışma banka paydaşlarına faydalı bilgiler sunmakta ve yol gösterici nitelikte olmaktadır. Dolayısıyla alışma, ileriye yönelik politikalarını oluşturmada bankalara rehberlik edecek, yönetici, hissedarlar ve diğer tüm paydaşların da kendileri açısından değerleme yapabilmelerine imkân tanımaktadır.

Bu alışma, daha geniş bir veri setinin oluşturulması, farklı ülkelerin bankacılık sektörleri ile kıyaslanması ya da uygulama alanı olarak reel sektörün seçilmesi ve farklı ekonometrik yöntemlerin uygulanması ile sonraki çalışmalar tarafından geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- ADAMS, R. B. ve MEHRAN, H. (2005). "Corporate Performance, Board Structure and its Determinants in the Banking Industry", Working Paper, Federal Reserve Bank of New York.
- ADAMS, R. B. ve MEHRAN, H. (2012). "Bank Board Structure and Performance: Evidence for Large Bank Holding Companies", J. Finan. Intermediation, 21(2): 243-267.
- AGORAKI, M. E. K., DELIS, M. D. ve STAIKOURAS, P. K. (2009). "The Effect of Board Size and Composition On Bank Efficiency", European Financial Management Association Annual Meetings.
- ALBAYRAK, A. S. (2005). "oklu Doğrusal Bağlantı Halinde En küçük Kareler Tekniğinin Alternatifi Yanlı Tahmin Teknikleri Ve Bir Uygulama", ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 1(1): 105-107.
- ALONSO, P. A. ve GONZALEZ, E. V. (2006). "Corporate Governance in Banking: The Role of Board of Directors", Working Paper, Universitat Autònoma de Barcelona, <http://selene.uab.es/dep-economia-empresa/documents/06-4.Pdf>, Eriřim Tarihi 03.05.2014.
- ARARAT, M., AKSU, M. ve ETİN, A. T. (2010). "Impact of Board Diversity On Boards's Monitoring İntensity And Firm Performance: Evidence From The Istanbul Stock Exchange", 17th Annual Conference of The Multinational Finance Society, New Jersey: Multinational Finance Society.
- AYADI, N. ve BOUJELBENE, Y. (2012). "Compensation of The CEO, Board of Directors and Bank Risk Taking", Journal of Advances Research in Management, 1(5): 4-16.
- AYGÜN, M., TAŞDEMİR, A. ve ÇAVDAR, E. (2010). "Banka Performansı Üzerinde Yönetim Kurulu Büyüklüğünün Etkisi", Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 24(3): 67-78.

- BALTAGI, B. H. (2013). “Econometric Analysis of Panel Data”, England: John Wiley & Sons, Ltd.
- BERGER, A. N., KICK, T. ve SCHAECK, K. (2013). “Executive Board Composition and Bank Risk Taking”, *Journal of Corporate Finance*, 28: 48-65.
- BINO, A. ve TOMAR, S. (2012). “Corporate Governance And Bank Performance: Evidence From Jordanian Banking Industry”, *Journal of Business Administration*, 8(2): 353-372.
- Borsa İstanbul (2015). “Pay Piyasası Ve Şirket Verileri”, <http://www.borsaistanbul.com/veriler/verileralt/hisse-senetleri-piyasasi-verileri/sirketler-verileri>, Erişim Tarihi 16.05.2015.
- BREUSCH T. ve PAGAN A. (1980). “The Lagrange Multiplier Test and Its Applications to Model Specification in Econometrics”, *Review of Economic Studies*, 47(1): 239-253.
- CAN, A. (2014). “SPSS İle Bilimsel Araştırma Sürecinde Nicel Veri Analizi”, Ankara: Pegem Akademi.
- CHENG, S., EVANS, J. H. ve NAGARAJAN, N. J. (2008). “Board Size and Firm Performance: The Moderating Effects Of The Market For Corporate Control”, *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 31(2): 121-145.
- CUBILLAS, E. ve GONZALEZ, F. (2014). “Financial Liberalization and Bank Risk Taking: International Evidence”, *Journal of Financial Stability*, 11: 32-48.
- DHOUBI, R. (2013). “Board of Director’s Characteristics and Bank’s Insolvency Risk: Evidence From Tunisia”, *Developing Country Studies*, 3(4): 133-143.
- DOĞAN, M. ve YILDIZ, F. (2013). “The Impact of the Board of Directors’ Size On The Bank’s Performance: Evidence From Turkey”, *European Journal of Business and Management*, 5(6): 130-140.
- DRAKOS, A. A. ve BEKIRIS, F. V. (2010). “Endogeneity and The Relationship Between Board Structure and Firm Performance: A Simultaneous Equation Analysis For The Athens Stock Exchange”, *Managerial And Decision Economics*, 31: 387-401.
- EKADAH, J. W. (2012). “Effect of Board Gender Diversity on The Performance of Commercial Banks in Kenya”, *European Scientific Journal*, 8(7): 128-148.
- FAUZI, F. ve LOCKE, S. (2012). “Board Structure, Ownership Structure and Firm Performance: A Study of New Zealand Listed-Firms”, *Asian Academy of Management Journal of Accounting and Finance*, 8(2): 43-67.
- FORSSBÆCK, J. (2011). “Ownership Structure, Market Discipline and Banks’ risk-Taking Incentives Under Deposit Insurance”, *Journal of Banking & Finance*, 35: 2666-2678.
- GENCELİ, M. (2006). “Some Popular Normality Tests For Univariate Distributions”, *Journal of Engineering and Natural Sciences Mühendislik ve Fen Bilimleri Dergisi*, 4: 69-91.
- KAMUYU AYDINLATMA PLATFORMU (KAP) (2015). “Finansal Tablolar”, <https://www.kap.org.tr/>, Erişim Tarihi 18.05.2015.
- LAEVEN, L. ve LEVINE, R. (2009). “Bank Governance, Regulation and Risk Taking”, *Journal of Financial Economics*, 93(2): 259-275.
- MATHEW, S. (2013). “Board Composition and Risk-Taking in UK Firms”, *European Financial Management Annual Conference, ICMA Centre – Henley Business School, University of Reading, UK*.
- NGUYEN, T. (2013). “The Disciplinary Effect of Subordinated Debt on Bank Risk Taking”, *Journal of Empirical Finance*, 23: 117-141.
- NIU, J. (2012). “An Empirical Analysis of The Relation Between Bank Charter Value and Risk Taking”, *The Quarterly Review of Economics and Finance*, 52: 298- 304.

- O’SULLIVAN, J., HASSAN, M. K. ve MAMUN, A. (2013). “The Relationship Between Boards Characteristics and Risk-Taking: Evidence From Bank Holding Companies”, SWFA Conference.
- ÖZATAC, N. (2011). “Gender Diversity in Board Of Directors and Top Management: The Case of Turkish Bank”, AKTYAJIBHII PROBJEMII EKONOMIKII, 115: 311- 319.
- PANYASRIVANIT, N. (2005). “Ownership Structure, Risk and Performance of Thai Firms: Evidence From Stock Exchange of Thailand”, Master of Science Program in Finance (International Program) Faculty of Commerce and Accountancy Thammasat University, Bangkok, Thailand
- PARKS, R. (1967). “Efficient Estimation of A System of Regression Equations When Disturbances Are Both Serially and Contemporaneously Correlated”, Journal of the American Statistical Association, 62(318): 500–509.
- PATHAN, S. (2009). “Strong Boards, Ceo Power and Bank Risk-Taking”, Journal of Banking & Finance, 33(7): 1340-1350.
- PATHAN, S. ve FAFF, R. (2013). “Does Board Structure in Banks Really Affect Their Performance?”, Journal of Banking and Finance, 37(5): 1573-1589.
- PRABHA, A. ve WIHLBORG, C. (2014). “Implicit Guarantees, Business Models and Banks’risk-Taking Through The Crisis: Global and European Perspectives”, Journal of Economics and Business, 76: 10-38.
- RACHDI, H. ve BEN AMEUR, I. G. (2011). “Board Characteristics, Performance and Risk Taking Behaviour in Tunisian Banks”, International Journal of Business and Management, 6(6): 88-97.
- RACHDI, H., TRABELSI, M. A. ve TRAD, N. (2013). “Banking Governance and Risk: The Case of Tunisian Conventional Banks”, Review of Economic Perspectives, 13(4): 195-206.
- ROMANO, G., FERRETTI, P. ve RIGOLINI, A. (2012). “Corporate Governance and Performance in Italian Banking Groups”, International Conference Corporate Governance and Regulation: Outlining New Horizons for Theory and Practice.
- ROWE, W., SHI, W. ve WANG, C. (2011). “Board Governance and Performance of Chinese Banks”, Banks and Bank Systems, 6(1): 26-40.
- ROY, A. D. (1952). “Safety First and The Holding of Assets. Econometrica”, 20(3): 431-449.
- SOEDARMONOA, W., MACHROUHB, F. ve TARAZIC, A. (2013). “Bank Competition, Crisis and Risk Taking: Evidence From Emerging Markets in Asia”, Int. Fin. Markets, Inst. and Money, 23: 196-221.
- STAIKOURAS, P. K., STAIKOURAS, C. K. ve AGORAKI, M. E. K. (2007). “The Effect of Board Size and Composition on European Bank Performance”, European Journal of Law and Economics, 23(1): 1-27.
- SUN, J. ve LIU, G. (2014). “Audit Committees’ Oversight of Bank Risk-Taking”, Journal of Banking & Finance, 40: 376-387.
- TAGHIZADEH, M. ve SAREMI, S. Y. (2013). “Board of Directors and Firms Performance: Evidence From Malaysian Public Listed Firm”, IPEDR, 59(37): 178-182.
- TANNA, S., PASIOURAS, F. ve NNADI, M. (2011). “The Effect of Board Size on The Efficiency of UK Banks, Economics”, Finance and Accounting Applied Research Working Paper Series, <http://ssrn.com/abstract=1092252>, Erişim Tarihi 03.05.2014.
- WU, Y. ve TRUONG, C. (2013). “Female Bank Executives: Impact on Performance And Risk Taking”, LCERPA, Economic Research Paper, <http://ssrn.com/abstract=2406492>, Erişim Tarihi: 14 Kasım 2016.
- YERDELEN TATOĞLU, F. (2012a). “Panel Veri Ekonometrisi”, Beta Yayınları: İstanbul.

ZHANG, J., WANG, P. ve QU, B. (2012). "Bank Risk Taking, Efficiency and Law Enforcement: Evidence From Chinese City Commercial Banks", *China Economic Review*, 23: 284–295.

ZULKAFI, A.H. ve SAMAD, F.A. (2007). "Corporate Governance and Performance Of Banking Firms: Evidence From Asian Emerging Markets", *Advances in Financial Economics*, 12: 49-74.